

ПЛЕМІННА ЦІННІСТЬ БУГАЇВ ПРОВІДНИХ ЛІНІЙ ПОДІЛЬСЬКОГО ЗАВОДСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Викладено порівняльний аналіз оцінки бугаїв різних ліній подільського заводського типу української чорно-рябої молочної породи за продуктивними якостями дочок. Високу племінну цінність мали бугаї ліній Рифлексин Собріна, Ельбруса, Сілінг Трайджун Рокіта.

Лінія, молочна продуктивність, племінна цінність, внутрівірорідний тип

Інтенсивне використання у молочному скотарстві бугаїв-плідників забезпечує зростання до 90–95% ролі їхньої спадковості у генетичному поліпшенні молочних порід великої рогатої худоби, особливо за умов великомасштабної селекції [1].

Селекція племінних бугаїв має свою специфіку, що полягає у визначенні загальнопородної перспективи одержання, вирощування, добору, оцінки та використання плідників [2].

Генетичний прогрес продуктивності корів у молочному скотарстві забезпечується переважно шляхом добору і широкого використання бугаїв-поліпшувачів [4].

Матеріал і методика досліджень. Об'єктом досліджень були бугаї різних ліній чорно-рябої молочної породи, які використовувалися при формуванні та подальшому удосконаленні подільського заводського типу. Плідники належали племоб'єднанням Хмельницької області. Для аналізу взято продуктивні якості матерів бугаїв за найвищу лактацію (табл. 1) та молочну продуктивність дочок-плідників. Племінну цінність бугаїв визначали методом порів'яння продуктивності дочок з ровесницями. Матеріали досліджень опрацьовано біометрично за Г.Ф. Дакінім [3] із використанням програмного забезпечення Microsoft Excel.

Результати досліджень. Темпи зростання продуктивності потенціалу молочної худоби значною мірою залежать від племінної цінності бугаїв. Формування високих генетичних можливостей плідників зумовлено багатьма факторами, серед яких важливе значення має добір матерів бугаїв.

© А. В. Димчук, 2005

1. Продуктивні якості матерів бугаїв різних ліній

Лінія	п бугаїв	Надій, кг	Вміст жиру, %	Молочний жир, кг
В.Б. Айдіала	2	8136,0	3,80	309,2
Елевейшна	2	8394,5	4,05	340,0
Ельбруса	4	10661,7	4,05	431,8
Монтфреча	3	8548,0	4,10	350,5
Р. Совріна	2	8361,5	4,15	347,0
С.Т. Рокіта	2	9319,5	3,80	354,1
Суддіна	6	9665,4	3,90	377,0
Чіфа	3	8803,0	3,93	47,0

Матері бугаїв-плідників всіх оцінюваних ліній характеризуються високими показниками продуктивності за крашу лактацію. У плідників ліній Ельбруса, Суддіна, Сілінг Трайджун Рокіта матері мали вищі показники надою і кількості молочного жиру, а в інших вони істотно не різнилися. За вмістом жиру в молоці виокремлювалися матері бугаїв ліній Рифлекшн Совріна та Монтфреча.

Величина надою дочок бугаїв перебуває в межах 3036—5030 кг (табл. 2). Залежно від рівня надою лінії розподіляються по-різному: 3500 кг і менше — 3 лінії (37,5%), 3500—4000 кг — 4 лінії (50%), 4000 кг і більше — 1 лінія (12,5%). Найпродуктивнішими були дочки, одержані від плідників лінії Рифлекшн Совріна, що вплинуло на племінну цінність бугаїв цієї лінії за надоєм та вмістом жиру —

2. Племінна цінність бугаїв різних ліній

Лінія	п дочок	Надій, кг	Вміст жиру, %	Племінна цінність	
				надій, кг	вміст жиру, %
В.Б. Айдіала	49	3036,0	3,52	+222,5	0
Елевейшна	46	3558,0	3,55	+275,5	-0,01
Ельбруса	88	3540,7	3,61	+404,7	+0,01
Монтфреча	85	3618,7	3,64	+264,7	+0,01
Р. Совріна	42	5030,0	4,06	+838,0	+0,09
С.Т. Рокіта	42	3446,0	3,69	+445,0	+0,04
Суддіна	125	3441,4	3,70	+196,6	+0,04
Чіфа	61	3629,3	3,74	+297,3	+0,03

+838 кг та +0,09%. Слід відмітити, що бугаї інших ліній мали приблизно однакову продуктивність. Але у плідників ліній Сілінг Трайджун Рокіта і Ельбруса племінна цінність за надоем молока була значно вища і становила +445 кг, 0,04% та +404,7 кг, +0,01%.

Висновки. У подільському заводському типі української чорно-рябої молочної породи бугаї ліній Рифлекшн Соврина, Ельбруса, Сілінг Трайджун Рокіта характеризуються високою племінною цінністю за надоем молока і вмістом жиру, що забезпечує подальше зростання генетичного потенціалу маточного поголів'я типу за молочністю та жирністю. Це підтверджує доцільність їхнього подальшого використання у регіоні.

1. Басовський М.З., Рудик І.А., Буркат В.П. Вирощування, оцінка і використання плідників. — К.: Урожай, 1992. — 216 с.
2. Антоненко В.І. Селекція бугаїв-плідників у системі племінної роботи з молочною худобою // Розведення і генетика тварин: Міжвід. темат. наук. зб. — 2002. — Вип. 36. — С. 15–16.
3. Лакин Г.Ф. Биометрия. — М.: Высшая шк., 1980. — 293 с.
4. Суллер И.Л. Сравнительная оценка быков черно-пестрой породы по качеству потомства // Зоотехния. — 2001. — № 1. — С. 4–5.

ПЛЕМЕННАЯ ЦЕННОСТЬ БЫКОВ-ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ ВЕДУЩИХ ЛИНИЙ ПОДОЛЬСКОГО ЗАВОДСКОГО ТИПА УКРАИНСКОЙ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ. А.В. Димчук

Изложен сравнительный анализ оценки быков разных линий подольского заводского типа украинской черно-пестрой молочной породы по продуктивным качествам дочерей. Высокую племенную ценность имели быки линий Рифлекшн Соврина, Ельбруса, Силинг Трайджун Рокита.

Линия, молочная продуктивность, племенная ценность, внутрипородный тип

TRIBAL VALUE OF THE BULLS-SIRES OF LEADING LINES OF A PODOLSK FACTORY TYPE OF THE UKRAINIAN BLACK-SPECKLED LACTESCENT BREED. А. Dymchuk

The comparative analysis of an estimation of the bulls of miscellaneous lines of a Podolsk factory type of the Ukrainian black-speckled lactescent breed on productive qualities of the daughters is set up. High tribal value had the bulls of lines Reflection Sovrina, Elbrus, Siling Trygune Rokita.

Line, lactescent productivity, tribal value, interbreeding type